

Statut rozhodčích ŠSČR

Článek 1 Úvodní ustanovení

- 1) Tento statut upravuje organizaci rozhodčích v Šachovém svazu České republiky (dále jen „ŠSČR“).
- 2) K výkladu ustanovení tohoto statutu je oprávněna Komise rozhodčích ŠSČR (dále jen „KR ŠSČR“).
- 3) Rozhodčím se pro potřeby tohoto statutu rozumí osoba s platnou rozhodcovskou třídou. Ustanovení tohoto statutu se přiměřeně použijí i na osoby, které, ač nemají platnou třídu rozhodčího, vykonávají funkci rozhodčího dle Pravidel šachu FIDE a Soutěžního řádu ŠSČR.

Článek 2 Komise rozhodčích

- 1) Agendu spojenou s realizací tohoto statutu vykonávají komise rozhodčích.
- 2) KR ŠSČR je orgánem ŠSČR s celostátní územní působností.
- 3) Komise rozhodčích krajského šachového svazu (dále jen „KR KŠS“) je orgánem příslušného krajského šachového svazu (dále jen „KŠS“). KR KŠS působí v rámci příslušného KŠS.
- 4) Není-li KR KŠS v KŠS zřízena a ustavena, vykonává její funkci výkonný výbor příslušného KŠS.

Článek 3 Klasifikace rozhodčích

- 1) Rozhodčí jsou zařazováni do klasifikačních tříd.
- 2) Klasifikační třídy jsou:
 - a) rozhodčí III. třídy (dále jen „R3“);
 - b) rozhodčí II. třídy (dále jen „R2“);
 - c) rozhodčí I. třídy (dále jen „R1“);
 - d) mezinárodní tituly rozhodčích.
- 3) Třídy R3, R2 a R1 se získávají na základě školení.
- 4) Udělování mezinárodních titulů rozhodčích (FIDE Arbiter, International Arbiter) se řídí legislativou FIDE. Tento statut stanoví další podmínky, které musí splnit žadatel o udělení mezinárodního titulu.

Článek 4 Klasifikační třídy

- 1) R3 zná zejména Pravidla šachu FIDE a Soutěžní řád ŠSČR. Podmínkou získání (zapsání do databáze) třídy R3 je dovršení 15 let. Účast na školení R3 může pořadatel umožnit i uchazeči, který dovrší 15 let až později v roce konání školení. R3 působí zejména na místní a oddílové úrovni a při turnajích náborového charakteru.
- 2) R2 zná Pravidla šachu FIDE a legislativu ŠSČR. Je schopen řídit turnaje hrané švýcarských systémem. Podmínkou pro účast na školení R2 je předchozí získání třídy R3 nejméně 12 měsíců přede dnem školení. R2 působí především na úrovni KŠS a v mládežnických soutěžích.
- 3) R1 zná veškerou legislativu FIDE i ŠSČR. Je schopen řídit široký okruh soutěží. Podmínkou pro účast na školení R1 je předchozí získání třídy R2 a získání potřebné praxe.
- 4) Potřebnou praxí pro účast na školení R1 se rozumí kumulativní splnění těchto podmínek:
 - a) řízení nejméně šesti utkání soutěží družstev;
 - b) řízení nejméně jednoho turnaje v rapid šachu nebo v bleskovém šachu;
 - c) řízení jednoho nejméně 9kolového turnaje ve vážných partiích nebo čtyř turnajů v rapid šachu či v bleskovém šachu nebo dvanácti utkání soutěží družstev.
- 5) Nejméně jedna z podmínek předchozího odstavce musí být splněna na akcích pro mládež. Nejméně z jednoho turnaje musí uchazeč získat doporučení hlavního rozhodčího s kvalifikací nejméně R1. Šachové festivaly (tj. několik souběžně probíhajících turnajů) se pro účely splnění podmínek dle předchozího odstavce považují za jednu akci.

- 6) Pro potřeby prokazování praxe si rozhodčí vhodným způsobem vedou záznamy o své činnosti.

Článek 5 Oprávnění rozhodčích k řízení soutěží a delegace

- 1) R1 je oprávněn řídit všechny soutěže pořádané ŠSČR i KŠS.
- 2) R2 je oprávněn řídit všechny soutěže mládeže a utkání 2. ligy dospělých. Rovněž je oprávněn řídit všechny soutěže pořádané KŠS.
- 3) R3 je oprávněn řídit soutěže družstev pořádané KŠS a všechny soutěže mládeže pořádané KŠS.
- 4) Rozhodčí mistrovských akcí ŠSČR deleguje KR ŠSČR. Rozhodčí mistrovských akcí KŠS deleguje KR KŠS. Rozhodčí nemistrovských akcí vybírá pořadatel.
- 5) KR ŠSČR je oprávněna v případech hodných zvláštního zřetele umožnit řízení utkání i tomu rozhodčímu, který nemá potřebnou kvalifikaci. Při rozhodování se přihlíží zejména k dosavadní praxi (počet a kvalita odřízených akcí) rozhodčího.

Článek 6 Licence rozhodčích

- 1) Žádosti o licence pro rozhodčí vyřizuje sekretariát ŠSČR. Sekretariát odmítne žádost v případě, že žadatel nemá platnou rozhodcovskou třídu.
- 2) Žádosti o změnu licence se podávají pověřenému členovi KR ŠSČR. Splňuje-li žádost potřebné náležitosti, postoupí ji pověřený člen KR ŠSČR k vyřízení sekretariátu ŠSČR. Nespĺňuje-li žádost potřebné náležitosti, pověřený člen KR ŠSČR ji odmítne. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné odvolání ke KR ŠSČR.

Článek 7 Žádosti o titul FIDE Arbiter

- 1) Žadatel o titul FIDE Arbiter musí splnit všechny požadavky stanovení legislativou FIDE a rovněž všechny požadavky uvedené v tomto statutu. Při posuzování splnění požadavků FIDE se nepřihlíží k certifikátům o normách, které podepsala osoba, jež nebyla na akci přítomna, ani k certifikátům o normách, které nepodepsal držitel titulu FA či IA.
- 2) Žadatel musí být držitelem třídy R1 a rovněž všechny normy potřebné k udělení titulu FIDE Arbiter musí získat již jako R1.
- 3) V extralize družstev dospělých může získat normu pro udělení titulu FA jen žadatel, který řídil v dané sezóně nejméně pět utkání včetně závěrečného trojkola a získal doporučení od hlavního rozhodčího trojkola. K normám získaným z jiných dlouhodobých soutěží družstev se při posuzování žádosti nepřihlíží.
- 4) Před podáním žádosti se musí žadatel zúčastnit semináře pro české žadatele o titul FIDE Arbiter organizovaného KR ŠSČR a úspěšně zde složit zkoušku zaměřenou na praktické dovednosti žadatele.
- 5) Žádost musí být podpořena dvěma doporučeními rozhodčích, kteří jsou držiteli titulu IA.
- 6) Žádosti se podávají pověřenému členovi KR ŠSČR. Zjistí-li pověřený člen KR ŠSČR, že žádost zjevně nespĺňuje požadavky FIDE či tohoto statutu, odmítne ji. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné odvolání ke KR ŠSČR.
- 7) Žádosti, které splňují formální náležitosti posoudí KR ŠSČR. Při svém posuzování zohlední zejména dosavadní praxi žadatele a posoudí, zda je žadatel způsobilý samostatně řídit významné mezinárodní akce v roli hlavního rozhodčího.
- 8) KR ŠSČR může žádost doporučit či zamítnout. Proti rozhodnutí o zamítnutí je přípustné odvolání k VV ŠSČR. Doporučené žádosti posoudí VV ŠSČR a vysloví-li s nimi souhlas, postoupí je FIDE.

Článek 8 Žádosti o titul International Arbiter a FIDE Lecturer

- 1) Žadatel o titul International Arbiter nebo FIDE Lecturer musí splnit všechny požadavky stanovení legislativou FIDE a rovněž všechny požadavky uvedené v tomto statutu. Při posuzování splnění požadavků FIDE se nepřihlíží k certifikátům o normách, které podepsala osoba, jež nebyla na akci přítomna, ani k certifikátům o normách, které nepodepsal držitel titulu IA.

- 2) Žádosti se podávají pověřenému členovi KR ŠSČR. Splňuje-li žádost potřebné náležitosti, postoupí ji pověřený člen KR ŠSČR k projednání ve VV ŠSČR. Nespĺňuje-li žádost potřebné náležitosti, pověřený člen KR ŠSČR ji odmítne. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné odvolání ke KR ŠSČR. Doporučené žádosti posoudí VV ŠSČR a vysloví-li s nimi souhlas, postoupí je FIDE.

Článek 9 Organizace vzdělávacích akcí pro rozhodčí

- 1) Rozhodcovskou třídu je možno získat pouze na základě absolvování školení rozhodčích. Semináře rozhodčích slouží k prodloužení platnosti rozhodcovské třídy.
- 2) Školení a semináře rozhodčích mohou organizovat KR ŠSČR a KR KŠS nebo subjekty jimi výslovně pověřené k uspořádání konkrétní akce. Součástí pověření je rovněž jmenování vedoucího akce, lektorů a zkoušejících.
- 3) KR ŠSČR je oprávněna pořádat veškeré akce. KR KŠS je oprávněna pořádat akce pro R3 a R2.
- 4) Nejpozději 14 dní před plánovanou uzávěrkou přihlášek zašle organizátor propozice akce Správci databáze KR ŠSČR, který ověří jejich správnost a zajistí jejich zveřejnění na internetových stránkách ŠSČR. Bez předchozího zveřejnění propozic akce nelze akci konat a k jejím výsledkům se nepřihlíží.
- 5) Školení R1 a seminář pro české žadatele o titul FIDE Arbitr jsou nejméně dvoudenní. Ostatní akce jsou jednodenní. Semináře se zaměřují na aktuální témata a změny v legislativě. Program školení vychází z tabulky v příloze k tomuto statutu.
- 6) Seminář je možno konat souběžně se školením pro příslušnou třídu. Školení R3 je možno konat souběžně se seminářem R3 i R2.
- 7) Hlavní lektor školení musí mít třídu rozhodčího minimálně o jednu vyšší než je školení; hlavní lektor semináře musí mít třídu rozhodčího minimálně shodnou se seminářem.
- 8) Každé akci předchází samostudium, jehož výsledky jsou u uchazeče o zisk či prodloužení příslušné třídy ověřeny v rámci závěrečné zkoušky.
- 9) Školení i semináře jsou zakončeny závěrečnou zkouškou řízenou zkoušejícím či zkušební komisí. Zkouška má písemnou formu, pro její úspěšné složení je třeba získat nejméně 75 % bodů.
- 10) Kdo v závěrečné zkoušce neuspěl, má nárok na jeden opravný termín za stejných podmínek. Opravnou zkoušku je nutno absolvovat ve lhůtě dvou měsíců od konání akce.
- 11) Do jednoho měsíce ode dne zkoušek organizátor vyplní formulář zprávy o akci a odešle jej Správci databáze KR ŠSČR, který zajistí provedení změn v databázi ŠSČR.
- 12) Pro usnadnění organizace akcí vydá KR ŠSČR manuál obsahující podrobnější instrukce, který zveřejní na internetových stránkách ŠSČR.

Článek 10 Platnost rozhodcovské třídy

- 1) Platnost mezinárodních titulů rozhodčích se řídí legislativou FIDE.
- 2) Platnost tříd R1, R2 a R3 začíná dnem, kdy je třída rozhodčímu zaznamenána do databáze ŠSČR, a končí 31.12. čtvrtého roku po školení.
- 3) Platnost tříd R1, R2 a R3 se prodlužuje na základě účasti na semináři příslušné třídy a složení zkoušky, a to do 31.12. čtvrtého roku po konání semináře.
- 4) Rozhodčímu, který nespĺnil podmínky prodloužení platnosti třídy rozhodčího dle předchozího odstavce po uplynutí příslušné lhůty jeho rozhodcovská třída zaniká. Zaniklou třídu je možno znovu získat absolvováním příslušného školení včetně zkoušky do 2 let od jejího zániku. KR ŠSČR vede evidenci osob, kteří mají z tohoto důvodu právo na účast na školení R1.

Článek 11 Kárná pravomoc

- 1) Rozhodčí odpovídají za kárná provinění. Kárným proviněním je závažné porušení sportovně technických dokumentů nebo jiné jednání rozhodčího, které je způsobilé snížit důvěru veřejnosti v řádné fungování rozhodčích.
- 2) Na výzvu KR ŠSČR jsou všichni členové ŠSČR povinni spolupracovat s ní při průběhu kárného řízení.

- 3) Kárné řízení může KR ŠSČR zahájit z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu. Podnět je třeba KR ŠSČR doručit nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy došlo k jednání, které je předmětem podnětu. Obdrží-li KR ŠSČR podnět k zahájení kárného řízení a po prvotním prověřování zjistí, že není důvod k zahájení kárného řízení, vyrozumí o tom toho, kdo podal podnět.
- 4) Kárné řízení nelze zahájit později než za 1 rok od spáchání kárného provinění. Probíhá-li ve věci trestní řízení, počítá se lhůta 1 roku až od jeho pravomocného ukončení.
- 5) KR ŠSČR po zahájení kárného řízení podniká vhodná opatření k náležitému objasnění skutkového stavu. Nazná-li KR ŠSČR, že je to k objasnění skutkového stavu zapotřebí, nařídí jednání.
- 6) KR ŠSČR seznámí kárně obviněného se zahájením kárného řízení, informuje ho, jaké jednání je mu kladeno za vinu, a poskytne mu prostor pro jeho vyjádření. Kárně obviněný má právo se, sám či prostřednictvím svého zástupce, vyjádřit ke shromážděným podkladům a činit návrhy na doplnění dokazování.
- 7) KR ŠSČR zastaví kárné řízení:
 - a) zjistí-li, že se skutek, který je předmětem řízení, nestal;
 - b) zjistí-li, že se skutku, který je předmětem řízení, nedopustil kárně obviněný;
 - c) zjistí-li, že skutek, který je předmětem kárného řízení, není kárným proviněním;
 - d) zjistí-li, že kárné řízení bylo zahájeno později, než jak stanoví odst. 4;
 - e) zjistí-li, že kárně obviněný zemřel.
- 8) Vyjde-li v řízení najevo, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, uloží mu KR ŠSČR přiměřený trest. Při tom posuzuje závažnost projednávaného skutku a osobní poměry kárně obviněného.
- 9) V kárném řízení mohou být uloženy tyto tresty:
 - a) napomenutí;
 - b) povinné absolvování semináře;
 - c) omezení výkonu funkce rozhodčího;
 - d) zákaz výkonu funkce rozhodčího.
- 10) Má-li KR ŠSČR za to, že již samotný průběh kárného řízení postačuje k nápravě kárně obviněného, může od uložení trestu upustit.
- 11) Bylo-li kárně obviněnému uloženo povinné absolvování semináře, hledí se na něj, dokud seminář neabsolvoval, jako by mu bylo uloženo omezení výkonu funkce rozhodčího spočívající v tom, že nebude delegován na žádné mistrovské akce. O tom musí být kárně obviněný poučen.
- 12) Ukládá-li KR ŠSČR trest omezení výkonu funkce rozhodčího, vymezí ve výroku rozhodnutí konkrétní omezení spolu s délkou trvání trestu. Trest lze uložit nejvýše na dobu 10 let.
- 13) Ukládá-li KR ŠSČR trest zákazu výkonu funkce rozhodčího, určí ve výroku rozhodnutí délku trvání trestu. Trest lze uložit nejvýše na dobu 10 let.
- 14) Rozhodčí, jemuž byl uložen trest zákazu výkonu funkce rozhodčího, nemůže řídit žádné, ani nemistrovské akce. Výsledek turnaje či utkání řízeného takovým rozhodčím nemůže být přijat pro zápočet na LOK, FRL, ani další klasifikační účely.
- 15) Všechna rozhodnutí, která byla vydána v kárném řízení, jsou v anonymizované podobě zveřejňována na internetových stránkách ŠSČR. Každoročně KR ŠSČR rovněž zveřejní, v kolika případech rozhodla kárným příkazem, kolik příkazů nabylo právní moci a o které soutěže družstev šlo.
- 16) Zjistí-li komise rozhodčích v průběhu kárného řízení, že existuje důvodné podezření, že došlo ke spáchání trestného činu, učiní příslušné oznámení orgánům činným v trestním řízení.

Článek 12 Rozhodování kárným příkazem

- 1) Kárným příkazem může být rozhodnuto v situaci, je-li rozhodčí podezřelý, že se dopustil kárného provinění spočívajícího v tom, že připustil odehrání utkání soutěže družstev, aniž byly splněny požadavky sportovně technických dokumentů na sestavy těchto družstev, což mělo za následek vyhlášení kontumačního výsledku řídicím orgánem soutěže.

- 2) Má-li KR ŠSČR z obdržených písemných podkladů za prokázané, že utkáni řídil kárně obviněný a že v něm došlo k vyhlášení kontumačního výsledku, může bez dalšího vydat kárný příkaz, jímž kárně obviněnému uloží trest napomenutí. Kárný příkaz je třeba doručit kárně obviněnému do vlastních rukou.
- 3) Proti kárnému příkazu může kárně obviněný do 15 dní od doručení podat odpor. Řádně a včas podaný odpor má za následek zrušení kárného příkazu a zahájení standardního kárného řízení. O tom musí být kárně obviněný poučen. Kárný příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, má po marném uplynutí lhůty k podání odporu stejné účinky jako pravomocné rozhodnutí vydané v kárném řízení.

Článek 13 Zvláštní přechodná ustanovení pro žadatele o titul FIDE Arbiter

- 1) Od účinnosti tohoto statutu platí, že o titul FIDE Arbiter může žádat pouze rozhodčí s třídou R1, který řádně splnil veškeré požadavky dle předpisů FIDE. Při posuzování splnění požadavků FIDE se nepřihlíží k certifikátům o normách, které podepsala osoba, jež nebyla na akci přítomna, ani k certifikátům o normách, které nepodepsal držitel titulu FA či IA.
- 2) Kdo získal normu FA před účinností tohoto statutu, ač dosud nebyl držitelem třídy R1, může ji ve své žádosti použít, platí-li daná norma dle předpisů FIDE.
- 3) Normu FA v dlouhodobých soutěžích družstev lze získat jen v extralize dospělých. Pro normu z extraligy platí pravidla předepsaná tímto statutem.

Článek 14 Přechodná a závěrečná ustanovení

- 1) V minulosti udělená třída ÚR (ústřední rozhodčí) odpovídá ve smyslu tohoto statutu třídě R1. Pro prodloužení platnosti třídy ÚR je nutno splnit stejné podmínky, jako pro třídu R1. Po zániku třídy ÚR ji nelze obnovit, ale do 2 let od jejího zániku je možno získat třídu R1 absolvováním školení včetně zkoušky.
- 2) Akce zveřejněné prostřednictvím Správce databáze KR ŠSČR na internetových stránkách ŠSČR před nabytím účinnosti tohoto statutu mohou probíhat dle Statutu ve znění před novelizací.
- 3) Tento statut nabývá účinnosti 1. 1. 2024.

Příloha

Program školení rozhodčích	R3	R2	R1
Pravidla šachu FIDE (včetně přílohy ŠSČR)	3	3	3
Soutěžní řád ŠSČR	2	1	1
Přehled ostatní legislativy	0,5	0,5	1
Práce s hodinami	0,5	0,5	0,5
Osvědčené postupy, výměna zkušeností		1	2
Švýcarský systém		1	2
Obecná doporučení FIDE pro soutěže			2
Zkouška	2	2	3

Novelizace schválena VV ŠSČR dne 29. listopadu 2023.